

संपादकीय

महामार्गावर सुरक्षा

राष्ट्रीय महामार्गाच्या 'राइट ऑफ वे' क्षेत्रात कोणतेही नवीन ढाबे, हॉटेल किंवा खाद्यपदार्थ विक्री केवळ त्याचप्रमाणे व्यावसायिक बांधकाम सुरू करणे अथवा चालविणे तत्काळ प्रभावाने बंद करण्यात आले आहे. राष्ट्रीय महामार्गावरील वाढत्या अपघातांच्या पार्श्वभूमीवर सर्वोच्च न्यायालयाने हे निर्देश दिले आहेत. महामार्गावरून प्रवास करताना रस्त्याच्या दुतर्फा दिसणारे चकचकीत ढाबे, रात्रीच्या अंधारात उजळणारे त्यांचे लखलखते फलक आणि त्याच ठिकाणी बहुतेक वेळा अस्ताव्यस्त उभ्या असलेल्या अवजड वाहनांचा ताफा हे चित्र आता सगळीकडेच दिसते. ती एक संस्कृतीच विकसित झाली आहे पण; याच ढाबा संस्कृतीने आपल्या महामार्गांना एका वेगळ्याच अपघात संकटाच्या खाईत लोटले आहे, ही वस्तुस्थिती नाकारता येत नाही. महाराष्ट्र सरकारनेही अलीकडेच राज्यातील महानगरपालिका, नगरपरिषदा आणि नगरपंचायतींना राष्ट्रीय महामार्गांच्या 'राइट ऑफ वे' क्षेत्रातील सर्व अतिथकृत बांधकामे 60 दिवसांच्या हटवण्याचे आदेश दिले आहेत. वरवर पाहता ही केवळ एक प्रशासकीय किंवा अतिक्रमण हटाव मोहीम वाटू शकते; पण तिच्या मुळाशी गेल्यावर लक्षात येते की, ही बाब राज्यातील किंवा देशातील सर्वच रस्त्यांवरील मानवी प्राणांच्या सुरक्षेशी संबंधित आहे. गेल्या वर्षी नोव्हेंबर 2025 मध्ये राजस्थानमधील फलोदी जिल्ह्यात झालेला भीषण अपघात आजही अंगावर शहारे आणणारा आहे. रस्त्याच्या कडेला असलेल्या एका ढाब्याबाहेर बेकायदेशीरपणे पार्क केलेल्या ट्रकला एका टम्पोने धडक दिली आणि 15 निष्पाप जीवांचा बळी गेला. या एका घटनेने संपूर्ण देशाचे लक्ष महामार्गांलगत होणाऱ्या अनियंत्रित आणि बेकायदेशीर अतिक्रमणांकडे वेधले. सर्वोच्च न्यायालयाने या अपघाताची गंभीर दखल घेत 13 एप्रिल 2026 रोजी ऐतिहासिक निर्देश दिले. न्यायालयाने स्पष्ट केले की, महामार्ग हे केवळ वाहने पळवण्यासाठी नसून ते सुरक्षित प्रवासाचे मार्ग असले पाहिजेत. याच पार्श्वभूमीवर महाराष्ट्राच्या नगर विकास विभागाने कंबर कसली व महामार्गांलगतच्या राइट ऑफ वे क्षेत्रातील अतिक्रमणांवर हातोडा मारण्याचा निर्णय घेतला आहे. सगळ्यांत प्रथम राइट ऑफ वे या संकल्पनेचे गांभीर्य समजून घेणे आवश्यक आहे. सामान्यांच्या मते, डांबरी किंवा सिमेंटचा रस्ता म्हणजे महामार्ग. पण तांत्रिकदृष्ट्या, रस्त्याच्या दोन्ही बाजूची मोकळी जमीन, ड्रेनेज व्यवस्था, कडेचे भराव आणि भविष्यातील विस्तारीकरणासाठी राखीव ठेवलेली जागा या सगळ्याचा समावेश राइट ऑफ वे मध्ये होतो असे स्पष्ट केले गेले आहे. दुर्दैवाने, याच राखीव जमिनीवर तात्पुरत्या टप्प्यांपासून ते आलिशान हॉटेल्स आणि ढाब्यांपर्यंतचे डोलारे उभे राहिले आहेत. एखादे हॉटेल रस्त्याच्या कडेला दिसते, पण तांत्रिकदृष्ट्या ते महामार्गांलगत जी मोकळी जागा असणे आवश्यक आहे तीच रोखून बसलेले असते. या अतिथकृत बांधकामांमुळे रस्त्यावरून वेगाने धावणाऱ्या गाड्या आणि या ढाबे अथवा हॉटेल्समधून अचानक मुळ्य रस्त्यावर येणारी वाहने यांच्यात रोज अनपेक्षित जीवघेणे संघर्ष होतात. सर्वोच्च न्यायालयाचे आणि राज्य सरकारचे हे नवे धोरण म्हणजे सरसकट सर्व हॉटेल्स किंवा ढाबे पाडण्याचा सरसकट वरदंडा नाही, हेही लक्षात घेतले पाहिजे. ज्यांच्याकडे कायदेशीर परवानग्या आहेत, ज्यांनी महामार्ग प्राधिकरणाचे नियम पाळले आहेत, त्यांना घाबरण्याचे कारण नाही. मात्र, यापुढे महामार्गांच्या मध्यबिंदूपासून 40 मीटरच्या आत निवासी आणि 75 मीटरच्या आत व्यावसायिक वापरासाठी जमीन वापर बदलण्यास पूर्णपणे बंदी असेल. तसेच, एनएचएआय किंवा पीडब्ल्यूडीच्या ना हक्कत प्रमाणपत्राशिवाय कोणत्याही स्थानिक संस्थेला नवीन परवाने देता येणार नाहीत. आधीच दिलेल्या परवान्यांचा 30 दिवसांत फेरआढावा घेतला जाणार आहे. या संपूर्ण अंमलबजावणीची जबाबदारी जिल्हाधिकाऱ्यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हा महामार्ग सुरक्षा टास्क फोर्सवर सोपवण्यात आली आहे. कागदावर हे धोरण जितके स्पष्ट आणि कठोर दिसते, तितकीच त्याची प्रत्यक्ष अंमलबजावणी हे काय मोठे आव्हान असणार आहे. कारण आपल्याकडे एक मोठे बनवणे सोपे असते, पण स्थानिक राजकीय दबाव, भ्रष्टाचार आणि प्रशासकीय सुस्तपणा यामुळे अशा मोहिमा अनेकदा गुंडाळल्या जातात. 60 दिवसांची दिलेली मुदत खरोखरच पाळली जाणार की ही मोहीमही केवळ एक कागदी घोडा ठरणार, हा खरा प्रश्न आहे. दुसरीकडे, या निर्णयाचे सामाजिक व आर्थिक पैलूही नाकारता येत नाहीत. हजारो लोकांचा रोजगार या ढाब्यांवर आणि महामार्गांवरील व्यवसायांवर अवलंबून आहे. रात्रीच्या वेळी हजारो किलोमीटरच्या टप्पा पार करणाऱ्या ट्रक चालकांसाठी तसेच सर्वसामान्य प्रवाशांसाठीही हे ढाबे म्हणजे केवळ जेवणाची जागा नसून सोयीचे एकमेव ठिकाण असतात. जर कडक कारवाईमुळे हे ढाबे बंद झाले, तर ट्रक व अन्य वाहने कुठे पार्क होणार? चालकांनी विश्रांती कुठे घ्यायची? प्रवाशांनी स्वच्छतागृहे आणि अन्य सुविधांचा वापर कुठे करायचा? जर त्याचा विचार केला नाही तर चालकांचा थकवा आणि डुलकीमुळे होणाऱ्या अपघातांचे प्रमाण आणखी वाढू शकते. म्हणूनच, केवळ अतिक्रमणे हटवून भागणार नाही, तर सरकारने बाह्यरस्त्यांच्या लगत अतिथकृत, सुरक्षित सुविधा उभारण्यावर भर दिला पाहिजे, जिथे वाहनांसाठी प्रशस्त पार्किंग आणि प्रवाशांसाठी सुरक्षित उपाहारगृहे असतील. रस्ता सुरक्षा ही केवळ डंडात्मक कारवाईने साध्य होत नसते. समतोल साधणे ही काळाची गरज आहे. महामार्ग हे प्रवासाचा अवधी कमी करण्यासाठी उपयुक्त आहेत आणि त्यांना तसेच ठेवले पाहिजे. 60 दिवसांची ही अतिक्रमण हटाव मोहीम जर प्रामाणिकपणे राबवली गेली, तर महाराष्ट्रातील राष्ट्रीय महामार्ग केवळ अधिक रुंद होणार नाहीत, तर ते खऱ्या अर्थाने सुरक्षित आणि मानवी प्राणांची किंमत जपणारे ठरतील.

१५ ऑगस्ट हा प्रत्येक भारतीयच्या मानात राष्ट्रभिमान, कृतज्ञता आणि जबाबदारीची भावना जागविणारा अत्यंत महत्त्वाचा दिवस आहे. १५ ऑगस्ट १९४७ रोजी भारताने स्वतंत्रतेचा दीर्घकालीन वसाहतवादी राजवटीतून स्वातंत्र्य प्राप्त केले आणि एक स्वातंत्र्य राष्ट्रच्या नव्या पर्वलाचा प्रारंभ झाला. या दिवसाचे महत्त्व केवळ ध्वजारोहण, राष्ट्रगीत, देशभक्तिक्रम पुरे ते आणि विविध कार्यक्रमांपर्यंत मर्यादित नाही. भारतीय स्वातंत्र्याच्या मार्गे अनेक पिढ्यांचा संघर्ष, असंख्य जात-अज्ञात स्वातंत्र्यसैनिकांचे बलिदान आणि कोट्यवधी भारतीयाना स्वतंत्र स्वातंत्र्याच्या आकांक्षेची प्रेरणा आहे. स्वतंत्र स्वातंत्र्यामुळे स्वातंत्र्यदिन हा इतिहासाचे स्मरण करणारा दिवस तर आहे; परंतु त्याचबरोबर स्वातंत्र्याचा अस्मरण घेण्याचा, संविधानाचे मूल्ये महत्त्व जाणून घेण्याचा आणि स्वतंत्र भारताच्या भविष्यासाठी आपली जबाबदारी निश्चित करण्याचा दिवस आहे.

भारताला मिळालेले स्वातंत्र्य स्वतंत्रतेसाठी प्राप्त झालेले नव्हते. ब्रिटिश सत्तेच्या काळात भारतीयाना अनेक प्रकारच्या शोषणांना सामोरे जावे लागले. या परिस्थितीत परकीय सेतोरुद्ध असतो वाढत गेला. स्वराज्य आणि स्वाभिमानाची सेतोरुद्धच्या संघर्षातील महत्त्वाचा पुढील टप्पला.

उद्येला काळात भारतीय राष्ट्रीय चळवळीला संघटित स्वरूप प्राप्त झाले. भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या स्थापनेनंतर भारतीय स्वातंत्र्याची राजकीय कार्यवाही सुरू झाली. देशभक्त आणि बहिष्काराच्या चळवळीने भारतीयामध्ये आत्मनिर्भरतेची भावना निर्माण केली. या काळात स्वातंत्र्यसैनिकांच्या सुधारणांच्या चळवळीनेही भारतीय स्वातंत्र्याच्या महत्त्वपूर्ण आधार दिला. महत्त्वा यंत्रितार फुले आणि सावित्रीबाई फुले यांनी शिक्षण, स्त्रीमुक्ती आणि सामाजिक समतेसाठी केलेले कार्य भारतीय स्वातंत्र्याच्या परिवर्तनाचा महत्त्वाचा पुढील टप्पला. राजर्षी शाहू महाराजांनी केलेले सामाजिक न्याय आणि शिक्षणासाठी केलेले कार्य तसेच डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी समानता आणि मानवी प्रतिसादासाठी केलेला संघर्ष यामुळे स्वातंत्र्याची संकल्पना केवळ परकीय सत्तेपासून मुक्तीपुरती राहिली नाही, तर सामाजिक न्यायाशीही जोडली गेली.

महत्त्वा गांधींच्या नेतृत्वाखाली स्वातंत्र्यलढ्याला व्यापक जनआंदोलनाचे स्वरूप प्राप्त झाले. असह्य, अहिंसा आणि सत्याग्रहाच्या माध्यमातून गांधीजींनी सामान्य नागरिकांना स्वातंत्र्याच्या संघर्षात सहभाग करून घेतले. असह्य आंदोलन, मिठाचा सत्याग्रह आणि भारत छोडो आंदोलन या विविध उपायांमुळे ब्रिटिश सत्तेला भारतीय जनतेच्या सामूहिक शक्तीची जाणीव झाली.

भारतीय स्वातंत्र्यलढ्यात क्रांतिकारकांचे योगदानही अविस्मरणीय आहे. भारतसिंह राजगुरू, सुखदेव, चंद्रशेखर आझाद आणि असंख्य क्रांतिकारकांनी देशाच्या स्वातंत्र्यासाठी आपल्या प्राणांची आहुती दिली. नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांनी आझाद हिंद सेनेच्या माध्यमातून ब्रिटिश सत्तेला आव्हान दिले. महिलेनीही या संघर्षात मोठ्या धैर्याने सहभाग घेतला. त्यामुळे भारतीय स्वातंत्र्याच्या संघर्षाची ही संपूर्ण समाजाला सामूहिक गांधींची गाथा आहे.

१५ ऑगस्ट १९४७ रोजी भारत स्वतंत्र झाला; परंतु स्वातंत्र्याबरोबर स्वातंत्र्याची शोकांतिका देशाच्या वाट्याला आली. भारत आणि पाकिस्तान अशी विभागणी झाली आणि मोठ्या प्रमाणावर हिंसाचार आनंदविणारा झाले. स्वातंत्र्याचा आनंद आणि फायद्याचे दुःख या दोन्हीच्या छायेत स्वतंत्र भारताचा जन्म झाला. स्वातंत्र्यामुळे स्वातंत्र्यदिन हा आनंदाचा दिवस असला तरी तो राष्ट्रीय कायदा, बंधुता आणि सामाजिक समतेसाठी जबाबदारीही आपल्याला स्मरवून देतो.

स्वातंत्र्यानंतर भारतासमोर राष्ट्रनिर्मितीची मोठी आव्हाने होती. अशिक्षितता, बेरोजगारी, आरोग्याच्या समस्या आणि अर्थिक मागासलेपण यांवर मात करणे आवश्यक होते. या परिस्थितीत भारतीयाने लोकशाहीचा मार्ग निवडला. २६ जानेवारी १९५० रोजी भारतीय संविधान लागू झाले आणि भारत प्रजासत्ताक बनला. संविधानाचे स्वतंत्र भारताच्या राष्ट्रजीवनाचे मूलभूत अधिष्ठान ठरले. संविधानाच्या उद्देशाने न्याय, स्वातंत्र्य, समता आणि बंधुता या मूल्येनं केंद्रस्थानी ठेवून स्वातंत्र्य दिवसाचे महत्त्व जाणून घ्यावे. ही मूल्ये केवळ संविधानातील शब्द नाहीत, तर

ती भारतीय लोकशाहीच्या यशाची मूलभूत तत्वे आहेत. 'न्याय' हे संविधानिक मूल्य भारतीय राष्ट्रनिर्मितीचे महत्त्वाचे ध्येय आहे. सामाजिक, आर्थिक आणि राजकीय न्यायशिव्या स्वातंत्र्याला पूर्ण अर्थ प्राप्त होत नाही. समाजातील दुर्बल, वंचित आणि उपेक्षित घटकाना समान संधी उपलब्ध करून देणे हे भेदभाव दूर करणे आणि प्रत्येक व्यक्तीला समानाने जाणव्याची संधी देणे ही न्यायाची खरी कसोटी आहे. स्वातंत्र्यानंतर भारतीय नागदने आणि धोरणांच्या माध्यमातून सामाजिक न्यायाच्या दिशेने अनेक पावले उचलली आहेत. मात्र सामाजिक विषमता पूर्णपणे नाहीशी करण्यासाठी संविधानिक मूल्यांचे आचरण समाजाच्या प्रत्येक स्तरावर होणे आवश्यक आहे. 'स्वातंत्र्य' हे भारतीय संविधानाचे आणखी एक महत्त्वाचे मूल्य आहे. विचार, अभिव्यक्ती, शिवासा, श्रद्धा आणि उपासना यांचे स्वातंत्र्य नागरिकांना देण्यात आले आहे. परंतु स्वातंत्र्याचा अर्थ ममताही नव्हे. आत्माला स्वातंत्र्याचा वापर करताना इतरांच्या अधिकारांचा आणि प्रतिष्ठाचा आदर करणे आवश्यक आहे. आजच्या सामाजिक माध्यमांच्या युगात अभिव्यक्ती स्वातंत्र्याचा प्रत्यक्ष एक महत्त्वाचा झाला आहे. खोटी माहिती, अफवा, द्वेषपूर्ण संदेश आणि समाजात तेढ निर्माण करणारा मजकूर त्यामुळे लोकशाही आणि सामाजिक न्यायाला धोका निर्माण होऊ शकतो. त्यामुळे स्वातंत्र्यासोबत विवेक आणि जबाबदारी आवश्यक आहे. 'समता' हे संविधानिक मूल्य भारतीय समाजासाठी विशेष महत्त्व आहे. जात, धर्म, किंवा किंवा इतर कोणत्याही आधारावर भेदभाव होऊ नये, ही संविधानाची स्पष्ट भूमिका आहे. भारतीय समाजाच्या इतिहासात जातीय विषमता आणि समाजात भेदभाव यांची मोठी परंपरा राहिली आहे. त्यामुळे संविधानाने कायदेशीर समानतेवरून सामाजिक न्यायालाही महत्त्व दिले. आज कायद्याच्या दृष्टीने समानता प्रस्थापित झाली असली तरी सामाजिक व्यवहारात समानता पूर्णपणे रुजण्याचे काम अद्याप बाकी आहे. स्त्री-पुरुष समानता, जातीय भेदभावाचा अंत आणि वंचित घटकाना समान संधी यांसाठी समाजाची मानसिकता बदलणे आवश्यक आहे. 'अव्युत्थ' हे भारतीय संविधानातील बंधुत सुंदर आणि आवश्यक मूल्य आहे. भारताची विविधता ही त्याची मोठी ताकद आहे. अनेक भाषा, धर्म, जाती, पंथ आणि संस्कृती असूनही भारतीय समाज एका राष्ट्रीय भावनेने जोडलेला आहे. ही एकता टिकविण्यासाठी परस्पर आदर, सहिष्णुता आणि मानवी प्रतिष्ठेची जाणीव आवश्यक आहे. मतभेद असणे हे लोकशाहीचे संक्षण आहे; मात्र मतभेदांचे रूपांतर वैरात होऊ नये. दुसऱ्याच्या मताचा आदर करणे, विविधतेचा स्वीकार करणे आणि सामाजिक संलोखा जपणे ही बंधुतेची खरी भावना आहे. भारतीय लोकशाहीचे यश हे संविधानिक मूल्यांच्या प्रत्यक्ष आचरणावर अवलंबून आहे. लोकशाही म्हणजे केवळ निवडणूक आणि मतदान नव्हे. नागरिकांचा सहभाग, प्रत्यक्ष विचारणांचा अधिकार, सत्तेवर नियंत्रण, कायद्याचे राज्य आणि विरोधी मतांचा आदर हे लोकशाहीचे महत्त्वाचे घटक आहेत. मतदानाचा अधिकार हा लोकशाहीचा आधार असला तरी सुजाणपणे मतदान करणे ही नागरिकांची जबाबदारी आहे. जात, धर्म, पैसा किंवा क्षणिक भावनांपेक्षा सर्वजनिक हिताचा विचार करून मतदान करणारा नागरिक लोकशाही अधिक मजबूत करतो. संविधानाने नागरिकांना मूलभूत अधिकार दिले असले तरी मूलभूत कर्तव्यांचीही जाणीव करून दिली आहे. संविधानाचा आदर करणे, राष्ट्रीय एकता आणि संखंडता जपणे, पर्यावरणाचे संरक्षण करणे, वैज्ञानिक दृष्टिकोन विकसित करणे, सामाजिक-जनक संप्तीचे रक्षण करणे आणि उन्मत्ततेसाठी प्रयत्न करणे ही नागरिकांची कर्तव्ये आहेत. आज स्वातंत्र्यदिन साजरा करताना अधिकारांसोबत कर्तव्यांचे स्मरण करणे अत्यंत आवश्यक आहे. अधिकारांचा आहूत धारण करणाऱ्या नागरिकांना आपल्या कर्तव्यांपासून दूर राहणे ही लोकशाहीसाठी योग्य बाब नाही. रूजण्याचे संविधानिक मूल्ये शिक्षणाचे सर्वात प्रभावी माध्यम आहे. शिक्षणामुळे व्यक्तीला आपल्या अधिकारांची जाणीव होते, विवेक विकसित होते आणि सामाजिक प्रवर्तनाकडे चिकित्सक दृष्टीने पाहण्याची क्षमता प्राप्त होते. शाळा आणि महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांना केवळ परीक्षेसाठी तयार न करता संविधान, लोकशाही, समानता, बंधुता

ग्रीष्म ऋतूचा प्रारंभ होतो. या ऋतूतर्फे पावसाचे पाणी पाहिले जाते. प्रविण विचारगारणा, विचार करणारा, ग्रंथि मतांचा आदर करणारा आणि सामाजिक जबाबदारी स्वीकारणारा विद्यार्थी हा भविष्यातील सक्षम नागरिक उठतो.

आजच्या भारतात युवकांची भूमिका अत्यंत महत्त्वाची आहे. स्वातंत्र्यलढ्यातील युवकांनी देशासाठी बलिदान दिले. आजच्या युवकांनी ज्ञान, कौशल्य, विज्ञान, तंत्रज्ञान, उद्योजकता आणि सामाजिक कार्याच्या माध्यमातून देशाच्या विकासात योगदान देऊन कुत्रिम बुद्धिमत्ता, डिजिटल तंत्रज्ञान, अंतराळ संशोधन आणि नवउद्योजकता यांसारख्या क्षेत्रांत युवकांसमोर मोठ्या संधी आहेत. मात्र सामाजिक जबाबदारी नसल्याने, नैतिकता आणि सामाजिक संवेदनशीलता असणेही आवश्यक आहे. राष्ट्राचे भविष्य केवळ तंत्रज्ञानाच्या प्रगतीत नसून संस्कृती आणि जबाबदार नागरिक पडविण्यात आहे.

महिलांचे सक्षमीकरण हे संविधानिक समतेचे महत्त्वाचे प्रतीक आहे. महिलांनी शिक्षण, विज्ञान, प्रशासन, उद्योग, क्रीडा, संरक्षण आणि राजकारणा या क्षेत्रांत उल्लेखनीय कामगिरी केली आहे. तरीही महिलांवरील हिंसा, भेदभाव, असमान संधी आणि अर्थीक परावलंबित्व यांसारख्या प्रश्न पूर्णपणे संपले नाहीत. स्त्रीला समान प्रतिष्ठे, समान संधी आणि सुरक्षित वातावरण मिळणे ही आधुनिक भारताची गरज आहे.

ग्रामीण भारतात कार्यक्षेत्रापर्यंत समानतेची संस्कृती रुजविले ही प्रत्येकाची जबाबदारी आहे.

ग्रामीण भारत आणि शेतकरी हे देशाच्या विकासाचे महत्त्वाचे आधारस्तंभ आहेत. शेती, ग्रामीण रोजगार, जलयंत्रण आणि स्थानिक अर्थव्यवस्थेच्या बळकटीकरणामध्ये शेतकरी आणि शेतकरी विकास शक्य होतो. हवामान बदल, पाण्याची कमतरता, वाढता उत्पादन खर्च आणि बाजारातील अशिक्षितता यांसारख्या आव्हाने शेतकरीसमोर आहेत. ग्रामीण भागात शिक्षण, आरोग्य, रोजगार आणि तंत्रज्ञानाच्या समान संधी निर्माण करणे हे सामाजिक न्यायाचेच एक रूप आहे. विकासाची फळे समाजातील श्रेष्ठेष्टांच्या घटकापर्यंत पोहोचली तरच स्वातंत्र्याचा अर्थ अधिक व्यापक होईल.

पायावरणसंज्वर्धन हे आजच्या काळातील अत्यंत महत्त्वाचे नागरिक कर्तव्य आहे. पाणी, हवा, जमिण आणि जैवविविधता यांचे संरक्षण केवळ वर्तमानासाठी नव्हे तर भावी पिढ्यांसाठी आवश्यक आहे. पाण्याची बचत, वृक्षसंवर्धन, प्रदूषण नियंत्रण आणि सार्वजनिक परिसराची स्वच्छता यासाठी प्रत्येक नागरिकाने योगदान दिले पाहिजे. विकास आणि पायावरण यांचात संतुलन साधणे ही आजच्या राष्ट्रनिर्मितीची गरज आहे. निर्वाणारा चास करून सधलेला विकास दीर्घकाळ टिकणारा ठरू शकत नाही.

आज भारत विज्ञान, तंत्रज्ञान, अंतराळ संशोधन, माहिती तंत्रज्ञान, औषधनिर्मिती आणि डिजिटल क्षेत्रात उल्लेखनीय प्रगती करत आहे. या प्रगतीचा लाभ समाजातील सर्व घटकांपर्यंत पोहोचणे आवश्यक आहे. तंत्रज्ञानामुळे सुविधा वाढतकत असल्या तरी डिजिटल दरीही लक्षात घेतली पाहिजे. ग्रामीण आणि वैचित्ता समजघटकांना डिजिटल साधनेत समाविष्टता, माहिती आणि कौशल्ये देणे मिळाली तर तंत्रज्ञान सामाजिकसक्षमीकरणचे प्रभावी साधन बनू शकते. देशभक्तीचा अर्थही आज नव्याने समजून घेण्याची गरज आहे. देशभक्ती म्हणजे केवळ राष्ट्रीय सणांच्या दिवशी तिरंग्याला नल्लम घटका करणे किंवा घोषवाक्ये देणे नसत नाही. देशभक्ती म्हणजे सणांच्या दिवशी तिरंग्याला नल्लम घटका करणे किंवा घोषवाक्ये देणे नसत नाही. देशभक्ती म्हणजे सणांच्या दिवशी तिरंग्याला नल्लम घटका करणे किंवा घोषवाक्ये देणे नसत नाही. देशभक्ती म्हणजे सणांच्या दिवशी तिरंग्याला नल्लम घटका करणे किंवा घोषवाक्ये देणे नसत नाही.

आजच्या काळात ग्रामीण रहण, कृषायांचे पालन करणे, सार्वजनिक संपत्तीचे संरक्षण करणे, पायावरण जपणे, गरजू व्यक्तीला मदत करणे आणि सामाजिक भेदभावाला विरोध करणे हीदेखील देशभक्तीचीच आहेत. सोमोचे रक्षक करणारा सैनिक जसा राष्ट्रसेवा करतो, त्याचप्रमाणे ग्रामीणपणे काम करणारा शिक्षक, शेतकरी, वैज्ञानिक, डॉक्टर, कामगार आणि प्रत्येक जबाबदार नागरिक राष्ट्रनिर्मितीत योगदान देत असतो. भारतीय स्वातंत्र्य आणि संविधानिक मूल्ये यांचा संबंध अतूट आहे. स्वातंत्र्यलढ्यात भारताला परकीय सत्तेपासून मुक्त केले, तर संविधानात त्या स्वातंत्र्याला न्याय, स्वातंत्र्य, समता आणि बंधुतेची दिशा दिली. स्वातंत्र्याने आपल्याला स्वतःचे शासन करण्याचा अधिकार द्यात; संविधानात त्या शासनाची लोकशाही चौकट निश्चित केली. स्वातंत्र्याने राष्ट्रीय अस्मिता निर्माण केली; संविधानाने प्रत्येक नागरिकाच्या प्रतिष्ठा समान

स्वप्न दिले. म्हणूनच स्वातंत्र्यदिनाचा खरा उत्सव हा संविधानिक मूल्यांचा समर्थन आणि त्यांच्या आचरणतूनच पूर्ण होतो. आज भारत स्वातंत्र्याच्या ऐंशीव्या वर्षात प्रवेश करीत असताना मागील प्रवासाच्या अभिमान बाळगतांनाच पुढील वाटचालीचे आत्मपरीक्षण करणे आवश्यक आहे. देशाने विज्ञान, तंत्रज्ञान, सौती, उद्योग, शिक्षण आणि लोकशाहीच्या क्षेत्रात मोठी प्रगती केली आहे. परंतु सामाजिक विषमता, बेरोजगारी, गरिबी, पर्यावरणीय संकट, शिक्षण आणि आरोग्यातील असमानता यांसारखे आव्हाने अद्याप आहेत. त्यामुळे स्वातंत्र्याच्या अर्थिकातील समता, न्याय, तंत्रज्ञानासोबत मानवी संवेदन आणि अधिकारांसोबत कर्तव्य यांचा समतोल साधणे आवश्यक आहे. या स्वातंत्र्यदिनाच्या निमित्ताने आपण ज्ञान-अज्ञान सवं स्वातंत्र्यसैनिकांना विनम्र अभिवादन करूया. त्यांच्या त्यागाचे स्मरण करून संविधानिक मूल्ये आपल्या दैनंदिन जीवनातच आचरणत आणण्याचा संकल्प करूया. न्यायासाठी उभे राहूया. स्वातंत्र्याचा जबाबदारीने वापर करूया, समानतेचा स्विकार करूया आणि बहुतेकी भावना वदवूया. जात, धर्म, भाषा, लिंग किंवा आर्थिक परिस्थितीच्या आधारावर भेदभाव न करता प्रत्येक व्यक्तीला समान देऊया. लोकशाहीतील मतभेदांचा आदर करूया आणि स्वातंत्र्याची संस्कृती मजबूत करूया. स्वातंत्र्य ही आपल्या पुढांजी दिलेली अमूल्य देणगी आहे; परंतु ती पुढील पिढ्यांसाठी अधिक समृद्ध करून देणे ही आपली जबाबदारी आहे. स्वातंत्र्यवीरांनी परकीय सत्तेच्या बेड्या तोडल्या; आज सामाजिक अंधार, विषमता, सामाजिक द्वेष, अंधश्रद्धा, भ्रष्टाचार आणि पर्यावरणाचा नाश यांसारख्या नव्या आव्हानांवर मारा करूया आहे. ही लढाई शस्त्रांची नसून ज्ञानाची, विवेकाची, प्रामाणिकपणाची आणि सामाजिक बांधिलकीची आहे. तिच्या जेव्हा आकाशत डोलाने फडकतो, तेव्हा त्याच्याकडे पाहताना आपल्या मनात केवळ राष्ट्रधियाची नवेली, तर राष्ट्रीय संकटभ्याची जाणीवही निर्माण झाली पाहिजे. ती तिरंग्या स्वातंत्र्यवीरांचा त्यागा, संविधानमार्गातील दूरदृष्टी आणि कोट्यवधी भारतीयांच्या भविष्याची स्वप्ने सामावलेली आहेत. त्या स्वप्नांना साकार करण्यासाठी प्रत्येक नागरिकाने आपली भूमिका प्रामाणिकपणे पार पाडणे आवश्यक आहे.

म्हणून या स्वातंत्र्यदिनाच्या निमित्ताने आपण आज भारत षडविध्याचा संकल्प करूया. जिथे प्रत्येक मुलाला शिक्षणाची संधी मिळेल, प्रत्येक युवकाला समानजनक रोगांराची संधी मिळेल, प्रत्येक महिलाेला समानता मिळेल आणि सुरक्षितता मिळेल, प्रत्येक शेतकऱ्याला समानाने जगता येईल, प्रत्येक दिव्यांग व्यक्तीला समान संधी मिळेल आणि कोणत्याही व्यक्तीला जात, धर्म, भाषा किंवा आर्थिक

परिस्थितीमुळे अन्याय सहन करावा लागणारा नाही. असा भारत निर्माण करणे ही सर्वसिंधानिक मूल्यांची खरी अंमलबजावणी ठरेल. भारतीय स्वातंत्र्य ही केवळ भारतीय काळाव्यतीत ऐतिहासिक घटना नाही; ती वर्तमानातील जबाबदारी आणि भविष्याची आशा आहे. सिंधिधान हे केवळ कायद्याचे पुस्तक नसून भारतीय लोकशाहीचे नैतिक अधिष्ठान आहे. स्वातंत्र्य आणि सिंधिधानिक मूल्यांचा संगम भारताच्या राष्ट्रजीवनाला असे देतो म्हणून स्वातंत्र्यदिन साजरा करताना सिंधिधानाचा समान, लोकशाहीवरील विश्वास, सामाजिक समतेची बांधिलकी आणि राष्ट्रीय एकतेची भावना आपल्या मनात दृढ करूया. स्वातंत्र्य मिळविणे हा आपल्या पूर्वजांचा महान पात्रक्रम होता परंतु त्या स्वातंत्र्याला न्याय्य, समृद्ध, बहुता आणि मानवी परिष्ठे समृद्ध करणे ही आपल्या पिढीची आहे. ऐतिहासिक जबाबदारी आहे. आपल्या प्रत्येक जबाबदार कृतीतून सिंधिधानिक मूल्यांना बळ मिळाले तर स्वातंत्र्यवीर्यांचा बलिदानाला खरी आदरांजली मिळेल. तिरंगा सदैव उंच फडकत राहो, सिंधिधानिक मूल्यांचा प्रकाश समाजाच्या प्रत्येक स्तरापर्यंत पोहोचो आणि भारत अधिक समतामूलक, न्याय्य, सक्षम व मानवी राष्ट्र म्हणून जगासमोर उभा राहो, हीच स्वातंत्र्यदिनाच्या पवित्र प्रसंगी मनःपूर्वक शुभेच्छा.

डॉ. राजेंद्र बगाटे,
(समाजशास्त्राचे अभ्यासक आहेत)
bagate.rajendra5@gmail.com

स्वातंत्र्याचा सोहळा

रामायनाची एकात्मता,
महाभारताची भगवतगीता
स्वातंत्र्यची यशोगाथा... !

शिवशंभूचा इतिहास ३५०
वर्षानंतर ही तेजरत्नात राहतो...

स्वराज हे राजांचा इतिहास,
भारत बलिदानच धाडस,
यशवंती घोरपडीच साहस,

कितीतरी वर्षे, त्यागाची, यशाची
विश्वासाची, एकनिष्ठची,
त्यागस्फूर्ती काय असते,

कित्येक बलिदान गेले,
हाडामासाचे चिखल उडाले,
रक्ताचे पाठ वाहिले...

कितीतरी वर्षे पराक्रमाची,
क्रांतीची, अस्मितेची, तेजाची...

आम्ही श्वासात तिरंगा वाहतो,
आम्ही शब्दात तिरंगा बोलतो,
आम्ही धर्म ही तिरंगा सांगतो,

हे स्वतंत्र्य मंगल्याचे,
हे स्वतंत्र्य पवित्र्याचे,
हे स्वतंत्र्य वात्सल्याचे,

आईविना भिकारी,
तिन्ही जगाचा स्वामी,
कर्म धर्म जपणारी भूमी,

कर्तव्यचा विजयस्तंभ भारताच
कर्तृत्व सांगतो...
सूर्याच्या तेजात,
चंद्राच्या प्रकाशात,
भारताच्या स्वतंत्र्यात,
तिरंगा अमुचा सुपात्र नांदतो...!

मयुरी विश्वनाथ बाबर
पंढरपूर
9112443343

वात्रटिका

स्वातंत्र्य दिन (दीन)

स्वातंत्र्यानंतरही लढतोय
आणि उगाच रडतोय आम्ही...
येवढे बेताल झालोत आणि
येवढे बिघडलोय आम्ही...
जाती धर्माच्या पलीकडे
माणुसकी जपली पाहिजे...
लोकशाहीत जगताना ती
नैतिकता आपली पाहिजे...

हणमत पडवळ,
धाराशिव,
8698067566

हे दैनिक मालक-प्रकाशक, मद्रक, संपादक: श्री पांडुरंग हरिदास सुखसे यांनी संस्कृती प्रिंटिंग प्रेस, एफ-३, वृंदावन पार्क, होट्टी रोड, सोलापूर - ४१३००३ येथे छापून येथूनच प्रसिद्ध केले. कार्यालय: एफ - ३, वृंदावन पार्क, होट्टी रोड, सोलापूर - ४१३००३

फोन/फॅक्स +91 217 355 0592 RNI No .MAHMAR 2006/17624 संपादक: पांडुरंग हरिदास सुरवसे, मो. (9765390339) उपसंपादक: सचिन मोहन जाधव, मो. (9657069069) कायदा सल्लागार: अॅड खतीब वकील.

Owner, Publisher, Printer and Editor Pandurang Haridas Survasa Printing at Sanskruti Printing Press F-3 Vrundavan Park, Hotagi Road, Solapur 413003. (Maharashtra) Published from Office F-3 Vrundavan Park, Hotagi Road, Solapur 413003. (Maharashtra) Phone- +91 217 355 0592 Editor Pandurang Survasa-9765390339, Deputy Editor Sachin Jadhav-9657069069. **RNI No. MAHMAR 2006/17624**

सोलापूर जिल्ह्यात 683 कुणबी-मराठा जात प्रमाणपत्रे नामंजूर

सोलापूर (कटूसत्य वृत्त):- सोलापूर जिल्ह्यात कुणबी, कुणबी-मराठा आणि मराठा-कुणबी जात प्रमाणपत्रांसाठी दाखल झालेल्या अर्जांपैकी तब्बल ६८३ अर्ज नामंजूर करण्यात आल्याची माहिती समोर आली आहे. २४ ऑक्टोबर ते ५ ऑगस्ट २०२६ या कालावधीत जिल्ह्यात वितरित, नामंजूर आणि प्रलंबित जात प्रमाणपत्रांची आकडेवारी समोर आली असून, या प्रक्रियेत पुराव्यांच्या नुटींमुळे अनेक अर्जदारांना प्रमाणपत्र मिळू शकलेले नाही.

या कालावधीत जिल्ह्यात एकूण ६२ हजार ९२५ अर्ज प्राप्त झाले होते. त्यापैकी ६२ हजार २३६ अर्जदारांना जात प्रमाणपत्रे वितरित करण्यात आली आहेत. तर ६ अर्ज अद्याप प्रलंबित

आहेत. उर्वरित ६८३ अर्ज नामंजूर करण्यात आले आहेत.

नामंजुरीच्या कारणांमध्ये अर्जदारांनी सादर केलेल्या पुराव्यांमध्ये खाडाखोड आढळणे, वंशावळीत नाते स्पष्ट करणारे आवश्यक पुरावे सादर न करणे, कुणबी जातीचा

क्रमांक १ येथे सर्वाधिक २९ हजार २७७ अर्ज प्राप्त झाले आहेत. तर सोलापूर विभाग क्रमांक २ येथे सर्वात कमी म्हणजे ११८ अर्ज दाखल झाले होते. त्यामुळे विविध उपविभागांमध्ये अर्जांची संख्या आणि प्रमाणपत्र वितरणाची प्रक्रिया हा देखील चर्चेचा विषय ठरला आहे.

हैदराबाद गॅझेटचे काय झाले ?

सोलापूर जिल्ह्यात हैदराबाद गॅझेटच्या आधारे वितरित करण्यात आलेल्या जात प्रमाणपत्रांची संख्या शून्य असल्याचे आकडेवारीतून स्पष्ट झाले आहे. विशेष म्हणजे, हैदराबाद गॅझेटच्या आधारे जात प्रमाणपत्र मिळवण्यासाठी एकही अर्ज दाखल झालेला नाही.

मराठा आरक्षणाच्या

प्रश्नावर आंदोलन करणारे मनोज जरांगे-पाटील यांनी गेल्या आठवड्यात सोलापूर जिल्ह्यातील निजामशाहीतील गावांचा दौरा करून, हैदराबाद गॅझेटच्या आधारे पात्रांना तातडीने जात प्रमाणपत्रे उपलब्ध करून देण्याची मागणी केली होती.

त्यामुळे सोलापूर जिल्ह्यात हैदराबाद गॅझेटच्या अंमलबजावणीचा मुद्दा आगामी काळात पुन्हा ऐरणीवर येण्याची शक्यता आहे.

६२ हजारांहून अधिक प्रमाणपत्रांचे वितरण झाले असले, तरी ६८३ अर्ज नामंजूर होण्यामागील कारणे आणि हैदराबाद गॅझेटच्या आधारे एकही अर्ज दाखल न होणे, या दोन्ही बाबींकडे आता प्रशासन आणि मराठा समाजाचे लक्ष लागले आहे.

प्रश्नावर आंदोलन करणारे मनोज जरांगे-पाटील यांनी गेल्या आठवड्यात सोलापूर जिल्ह्यातील निजामशाहीतील गावांचा दौरा करून, हैदराबाद गॅझेटच्या आधारे पात्रांना तातडीने जात प्रमाणपत्रे उपलब्ध करून देण्याची मागणी केली होती.

त्यामुळे सोलापूर जिल्ह्यात हैदराबाद गॅझेटच्या अंमलबजावणीचा मुद्दा आगामी काळात पुन्हा ऐरणीवर येण्याची शक्यता आहे.

६२ हजारांहून अधिक प्रमाणपत्रांचे वितरण झाले असले, तरी ६८३ अर्ज नामंजूर होण्यामागील कारणे आणि हैदराबाद गॅझेटच्या आधारे एकही अर्ज दाखल न होणे, या दोन्ही बाबींकडे आता प्रशासन आणि मराठा समाजाचे लक्ष लागले आहे.

अण्णासाहेब पाटील महामंडळाच्या कर्ज योजनांतील अडचणी दूर करा

करमाळा (कटूसत्य वृत्त): सकल मराठा समाज आणि मराठा क्रांती मोर्चाच्या वतीने अण्णासाहेब पाटील आर्थिक विकास महामंडळाच्या कर्ज योजनांचा लाभ घेताना मराठा समाजातील तरुणांना येणाऱ्या अडचणी दूर करण्याच्या मागणीचे निवेदन महामंडळाचे अध्यक्ष नरेंद्र अण्णासाहेब पाटील यांना देण्यात आले.

केली जात असल्याचा आरोप निवेदनातून करण्यात आला.

कर्ज मंजूर झाल्यानंतर महामंडळाकडून बँकेला सबसिडीची रक्कम मिळण्यासाठी सहा ते आठ महिन्यांचा कालावधी लागत असल्याने या काळात व्यावसायिकांना स्वतःच्या खिशालून हसे भरावे लागतात. त्यामुळे व्यवसायावर आर्थिक ताण येत असून व्याज परतावा वेळेत मिळणे आवश्यक असल्याचे निवेदनात नमूद करण्यात आले.

‘जिल्हा कार्यालयातील अधिकाऱ्यांकडून लाभार्थ्यांना आवश्यक माहिती व्यवस्थित मिळत नाही. करमाळा हा जिल्ह्याच्या शेवटच्या टोकाला असल्याने ये-जा करणे गोरगरीब मराठा बांधवांना परवडत नाही. त्यामुळे संबंधित अधिकाऱ्यांना लाभार्थ्यांना सहकार्य करण्याचे आदेश द्यावेत,’ असे सचिन काळे यांनी सांगितले.

बिनव्याजी कर्जाच्या प्रकरणांना पुन्हा संधी द्यावी

महामंडळाच्या संकेतस्थळावर बिनव्याजी कर्ज प्रकरणे अपलोड करण्याचा पर्याय उपलब्ध नसल्याने अनेक प्रकरणे दाखल करता येत नाहीत. त्यामुळे संबंधित लाभार्थ्यांना पुन्हा अर्ज अपलोड करण्याची संधी तातडीने द्यावी, अशी मागणी प्रवीण हिरगुडे यांनी केली.

‘लाभार्थी कर्जाचे हसे वेळेवर भरत असतानाही गेल्या काही महिन्यांपासून व्याज परतावा वेळेत मिळत नसल्याने त्यांच्यावर आर्थिक संकट ओढवत आहे. तसेच अपलोड केलेल्या कागदपत्रांमधील त्रुटी दूर करण्यास विलंब होत आहे. कागदपत्रांची तपासणी व त्रुटींचे निरसन कमी वेळेत करण्याचे आदेश द्यावेत,’ अशी मागणी हिरगुडे यांनी केली.

व्याज परतावा आणि प्रलंबित सबसिडी तातडीने द्यावी

लाभार्थ्यांना दरमहा व्याज परतावा सुरळीत मिळावा तसेच प्रलंबित सबसिडी आणि व्याजाचे हसे शासनाने तत्काळ भरण्याचे आदेश द्यावेत, अशी मागणी करण्यात आली. तसेच सिबिल स्कोअर ६५० पेक्षा कमी असल्यास बँका कर्ज प्रकरणे नाकारत असल्याने लहान कर्जदारांकडे सिबिल स्कोअर नसण्याच्या समस्येकडेही गांभीर्याने पाहावे, अशी मागणी करण्यात आली.

करमाळाव्यतील कामे ऑनलाइन करण्याची मागणी

अण्णासाहेब पाटील महामंडळाचे जिल्हा कार्यालय सोलापूर येथे असल्याने करमाळा तालुक्यातील लाभार्थ्यांना वारंवार सोलापूरला जावे लागते. आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल लाभार्थ्यांना हा प्रवास परवडत नसल्याने करमाळा तालुक्यातील शंभर टक्के कामे ऑनलाइन, ई-मेल किंवा फोनद्वारे करण्याची सुविधा उपलब्ध करून द्यावी, अशी मागणी सचिन काळे यांनी केली.

अक्कलकोट तालुक्यातील सिंचनाच्या प्रलंबित कामांना गती द्या

अक्कलकोट (कटूसत्य वृत्त):- अक्कलकोट विधानसभा मतदारसंघातील सिंचनाच्या प्रलंबित कामांना गती देऊन शेतकऱ्यांना सिंचनाचा लाभ मिळवून द्यावा, अशी मागणी आमदार सचिन कल्याणशेठ्ठी यांनी केली. त्यांच्या पुढाकाराने जलसंपदा मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्या अध्यक्षतेखाली मंत्रालयात विशेष बैठक घेण्यात आली. या बैठकीत मतदारसंघातील सिंचनाशी संबंधित विविध प्रलंबित प्रश्नांवर सविस्तर चर्चा करण्यात आली. उजनी डावा कालवा व त्याअंतर्गत येणाऱ्या शाखा कालव्यांच्या विशेष दुरुस्तीची कामे तातडीने हाती घेण्याबरोबरच अक्कलकोट विधानसभा मतदारसंघातील विविध मध्यम व लघु प्रकल्प तसेच कोल्हापुरी बंधाऱ्यांच्या विशेष दुरुस्तीसाठी आवश्यक निधी उपलब्ध करून द्यावा, अशी मागणी आमदार कल्याणशेठ्ठी यांनी केली. तसेच संबंधित कामांसाठी विशेष सर्वेक्षण करण्याची मागणीही त्यांनी बैठकीत केली.

अनेक ठिकाणी कालवे आणि सिंचन यंत्रणेची दुरवस्था झाल्यामुळे शेतकऱ्यांना अपेक्षित पाण्याचा लाभ मिळत नाही. त्यामुळे कालव्यांची दुरुस्ती, शाखा कालव्यांची कार्यक्षमता वाढविणे, बंधाऱ्यांची दुरुस्ती आणि पाणीसाठी वाढविणाऱ्या प्रकल्पांना प्राधान्य देणे आवश्यक असल्याचे कल्याणशेठ्ठी यांनी सांगितले.

मंजूर कामे तातडीने सुरू करण्याची मागणी

अक्कलकोटसह दक्षिण सोलापूर भागातील शेतकऱ्यांसाठी सिंचनाचा प्रश्न अत्यंत महत्त्वाचा

आहे. ज्या कामांना प्रशासकीय मंजूरी मिळाली असून त्यासाठी निधीही उपलब्ध आहे, अशी कामे कोणत्याही विलंबाशिवाय प्रत्यक्ष सुरू करावीत, अशी आग्रही मागणी आमदार कल्याणशेठ्ठी यांनी केली.

मंजूर कामे केवळ कागदावर न राहता त्यांची जलद गतीने अंमलबजावणी व्हावी, तसेच संबंधित अधिकाऱ्यांना आवश्यक कार्यवाहीच्या सूचना द्याव्यात, अशी मागणीही त्यांनी केली.

कामे तात्काळ सुरू करा : विखे पाटील

बैठकीदरम्यान जलसंपदा मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी शेतकऱ्यांच्या सिंचनाच्या प्रश्नांची गांभीर्याने दखल घेतली. प्रशासकीय मंजूरी आणि निधी उपलब्ध असलेल्या कामांना लवकरात लवकर सुरुवात करण्याच्या सूचना संबंधित अधिकाऱ्यांना देण्यात आल्या.

तसेच प्रलंबित सिंचन विषयांवर आवश्यक कार्यवाही करून शेतकऱ्यांना पाण्याचा लाभ मिळवून देण्यासाठी सकारात्मक भूमिका घेण्यात आली. या बैठकीमुळे अक्कलकोट तालुक्यातील सिंचनाच्या प्रलंबित कामांना गती मिळण्याची अपेक्षा असून शेतकऱ्यांमध्ये समाधान व्यक्त होत आहे.

विद्या विकास प्रतिष्ठानमध्ये ग्रंथप्रदर्शन डॉ. एस. आर. रंगनाथन यांच्या जयंतीनिमित्त आयोजन

सोलापूर (कटूसत्य वृत्त): डॉ. एस. आर. रंगनाथन यांच्या १३४व्या जयंतीनिमित्त विद्या विकास प्रतिष्ठान पॉलिटेक्निकमध्ये ग्रंथप्रदर्शनाचे आयोजन करण्यात आले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी व्हीव्हीपीआयटीचे कॅम्पस डायरेक्टर डॉ. अरुण गायकवाड होते, तर प्रमुख पाहुणे म्हणून प्राचार्य डॉ. सुनीलदत्त कुलकर्णी उपस्थित होते.

कार्यक्रमाच्या प्रारंभी डॉ. एस. आर. रंगनाथन यांच्या प्रतिमेचे पूजन करण्यात आले. त्यानंतर मान्यवरांच्या हस्ते ग्रंथप्रदर्शनाचे उद्घाटन करण्यात आले.

यावेळी मार्गदर्शन करताना प्राचार्य डॉ. सुनीलदत्त कुलकर्णी यांनी विद्यार्थ्यांनी मोबाईलचा वापर कमी करून पुस्तक वाचनाकडे वळण्याचे आवाहन केले.

सॉफ्ट कॉपी वाचण्यापेक्षा

ग्रंथालयातून पुस्तके घेऊन त्यांचे नियमित वाचन करणे आवश्यक असल्याचे त्यांनी सांगितले. डॉ. रंगनाथन यांनी मांडलेल्या ग्रंथालयाच्या पाच सिद्धांतांची माहितीही त्यांनी विद्यार्थ्यांना दिली. कॅम्पस डायरेक्टर डॉ. अरुण गायकवाड यांनी ग्रंथप्रदर्शनासारखे उपक्रम सातत्याने आयोजित होणे ही काळाची गरज असल्याचे सांगितले.

अशा उपक्रमांमुळे विद्यार्थ्यांमध्ये वाचनाची आवड निर्माण होण्यास मदत होते, असे

त्यांनी नमूद केले.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक ग्रंथपाल चंद्रकांत नवरे यांनी केले. यावेळी विभागप्रमुख साईकृष्ण चव्हाण, अनिरुद्ध पेंठकर, प्रसाद वळसगे, मकरंद बुद्धे, किरण वाघ, रेखा विराजदार आदी उपस्थित होते.

ग्रंथपाल दिनानिमित्त संस्थाध्यक्ष अमोल चव्हाण आणि संस्थापक चेअरमन डॉ. जी. के. देशमुख यांनी शुभेच्छा दिल्या. कार्यक्रमाचे आभार प्रा. अनिल अवधूत यांनी मानले.

मोहोळ शहरात भाजपच्या वतीने भव्य तिरंगा रॅली ना. राजन पाटील, जिल्हाध्यक्ष शशिकांत चव्हाण यांचा सहभाग

मोहोळ (कटूसत्य वृत्त):- स्वातंत्र्यदिनाच्या पार्श्वभूमीवर ‘हर घर तिरंगा; अभियानांतर्गत मोहोळ शहरात भारतीय जनता पक्षाच्या वतीने भव्य तिरंगा रॅलीचे आयोजन करण्यात आले. देशभक्तीची भावना वृद्धिंगत करून राष्ट्रीय अभिमान जागृत करण्याचा संदेश या रॅलीतून देण्यात आला. राज्य सवकार परिषदेचे अध्यक्ष ना. राजन पाटील आणि भाजपचे जिल्हाध्यक्ष शशिकांत नाना चव्हाण यांच्या प्रमुख उपस्थितीत ही रॅली उत्साहात पार पडली.

रॅलीच्या प्रारंभी भारत मातेच्या प्रतिमेचे पूजन करण्यात आले. त्यानंतर छत्रपती शिवाजी महाराज चौकातील छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या अधाकूर्ती पुतळ्यास पुष्पहार अर्पण करून तिरंगा रॅलीला सुरुवात झाली. बुधवार पेठ, आदर्श चौक, गवत्या मारुती चौक आणि मेन रोडमार्गे रॅली पुन्हा छत्रपती शिवाजी महाराज चौकाकडे मार्गस्थ झाली. यावेळी उपस्थितांना मार्गदर्शन

करताना ना. राजन पाटील म्हणाले की, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या मार्गदर्शक संकल्पनेतून देशभरात ‘हर घर तिरंगा’ अभियान राबविले जात आहे. या अभियानातून नागरिकांमध्ये देशभक्तीची भावना अधिक दृढ होत असून राष्ट्रीय अभिमान जागृत करण्याचे कार्य सुरू आहे. मोहोळ शहर व तालुक्यात भाजपच्या वतीने आयोजित करण्यात आलेली ही तिरंगा रॅली देशभक्तीचे स्फुरण निर्माण करणारी असल्याचे त्यांनी सांगितले.

यावेळी भाजपचे जिल्हाध्यक्ष शशिकांत चव्हाण यांनीही उपस्थितांना मार्गदर्शन केले. रॅलीमध्ये भाजपचे पदाधिकारी, नगरसेवक आणि कार्यकर्ते मोठ्या

संख्येने सहभागी झाले होते. याप्रसंगी मोहोळचे उपनगराध्यक्ष दत्तात्रय खवळे, उपाध्यक्ष सुरेश राऊत, प्रकाश चवरे, तालुकाध्यक्ष सतीश काळे, नगरसेवक मुस्ताक शेख, प्रमोद डोके, सुशिल क्षीरसागर, रुपेश थोत्रे, एजाज तलफदार, गुरुराज तागडे, अमिस कुरेशी, चंदन बरे, अंकुश अवताडे, सचिन चव्हाण, सुदर्शन कांदे, राजू सुतार, संतोष धोत्रे यांच्यासह भाजपचे पदाधिकारी व कार्यकर्ते उपस्थित होते.

रॅलीच्या पार्श्वभूमीवर पोलिसांकडून चोख बंदोबस्त ठेवण्यात आला होता. त्यामुळे रॅली उत्साहपूर्ण आणि शिस्तबद्ध वातावरणात पार पडली.

‘वंदे मातरम्’ च्या जयघोषाने दुमदुमले बारशी शहर

बारशी (कटूसत्य वृत्त) :- भारताच्या ८०व्या स्वातंत्र्यदिनाच्या पार्श्वभूमीवर देशभक्ती, राष्ट्रप्रिभामान आणि तिरंग्याप्रती सन्मानाची भावना जागविण्यासाठी भारतीय जनता पार्टी व भारतीय जनता युवा मोर्चा, बारशी शहर व तालुका यांच्या वतीने गुरुवार, १३ ऑगस्ट रोजी बारशी शहरात भव्य तिरंगा रॅलीचे आयोजन करण्यात आले. आमदार राजाभाऊ राऊत यांच्या मार्गदर्शनाखाली तसेच नगरसेवक विजय राऊत आणि भाजपा युवा मोर्चाचे जिल्हाध्यक्ष रणवीर राऊत यांच्या नेतृत्वाखाली ही रॅली उत्साहात पार पडली.

‘भारत माता की जय’ आणि ‘वंदे मातरम्’ च्या जयघोषाने संपूर्ण बारशी शहर दुमदुमून गेले. तिरंगा हातात घेऊन मोठ्या संख्येने नागरिक, भाजप पदाधिकारी व कार्यकर्ते रॅलीत सहभागी झाले होते.

सीमेवर भारतमातेच्या रक्षणासाठी अहोरात्र कर्तव्य बजावणाऱ्या शूर जवानांप्रती कृतज्ञता व्यक्त करणे, त्यांच्या

शौर्याला सलाम करणे, तसेच देशाची एकजूट, सामर्थ्य आणि राष्ट्रभक्तीची भावना नागरिकांमध्ये जागृत करणे हा या तिरंगा रॅलीचा प्रमुख उद्देश होता.

रॅलीची सुरुवात कृषी उत्पन्न बाजार समिती, तुळजापूर रोड येथून झाली. त्यानंतर बाजार समिती, पोस्ट चौक, जुने पोलीस स्टेशन, पांडे चौक, शिवसृष्टी, तानाजी चौक, बेदराई चौक, हांडे गल्ली आणि पंचायत समिती मार्गे रॅली शहीद स्मारक येथे पोहोचली. शहीद स्मारक येथे अभिवादन करून रॅलीची सांगता करण्यात आली.

यावेळी बाजार समितीचे चेअरमन विजय गरड, उपनगराध्यक्ष रोहित पाटील, भाजपा शहराध्यक्ष महावीर कदम, तालुकाध्यक्ष बबन गडदे, युवा मोर्चा शहराध्यक्ष अमोल डिसले, पप्पू हनुमंते, रोहित लाकाळ यांच्यासह भाजपा व भाजपा युवा मोर्चाचे पदाधिकारी, कार्यकर्ते तसेच नागरिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

सामाजिक कार्याबद्दल अॅड. राजन दीक्षित यांचा सपत्नीक सत्कार

पंढरपूर (कटूसत्य वृत्त):- विविध क्षेत्रांत उल्लेखनीय कार्य करणाऱ्या कर्तृत्ववान व्यक्तींच्या कायाचा गौरव करण्यासाठी सामाहिक अनंत विचार परिवाराच्या वतीने गुरुवारी (दि. १३ ऑगस्ट) पंढरपूर येथे विशेष सत्कार सोहळ्याचे आयोजन करण्यात आले होते. ह.भ.प. जळगावकर महाराज यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या या कार्यक्रमात सामाजिक कार्याबद्दल अॅड. राजन दीक्षित यांचा ज्येष्ठ पत्रकार बाळासाहेब बडवे यांच्या हस्ते सपत्नीक सत्कार करण्यात आला.

समाजातील विविध जाती-धर्मातील तसेच साहित्य, लेखन, क्रीडा, चित्रपट, सामाजिक सेवा, शिक्षण, पत्रकारिता आदी विविध क्षेत्रांत उल्लेखनीय योगदान देणाऱ्या व्यक्तींचा या कार्यक्रमात गौरव करण्यात आला. विविध क्षेत्रांत निःस्वार्थपणे काम करणाऱ्या कार्यकर्त्यांच्या योगदानाची दखल घेऊन त्यांना प्रोत्साहन देण्याचा उद्देश या उपक्रमामागे होता.

सामाजिक क्षेत्रात सातत्याने कार्यरत राहून समाजहितासाठी

योगदान देणारे अॅड. राजन दीक्षित यांच्या कायाची दखल घेत त्यांचा सपत्नीक सत्कार करण्यात आला. ज्येष्ठ पत्रकार बाळासाहेब बडवे यांच्या हस्ते शाल, पुष्पहार व सन्मानचिन्ह देऊन हा गौरव करण्यात आला.

यावेळी ह.भ.प. जळगावकर महाराज यांनी विविध क्षेत्रात कार्य करणाऱ्या व्यक्तींचा सन्मान हा समाजासाठी प्रेरणादायी उपक्रम असल्याचे सांगितले. समाजाच्या जडणघडणीत सामाजिक कार्यकर्ते, पत्रकार, लेखक, कलाकार, खेळाडू आणि शिक्षक यांचे योगदान महत्त्वाचे असून, त्यांच्या कार्याला प्रोत्साहन मिळणे गरजेचे असल्याचे त्यांनी नमूद

केले.

सत्काराला उत्तर देताना अॅड. राजन दीक्षित यांनी अनंत विचार परिवाराचे आभार मानले. सामाजिक कार्याची दखल घेऊन केलेला हा सन्मान भविष्यात अधिक जोमाने समाजकार्य करण्याची प्रेरणा देणारा असल्याचे त्यांनी सांगितले.

कार्यक्रमास विविध क्षेत्रांतील मान्यवर, सामाजिक कार्यकर्ते, पत्रकार, साहित्यिक, शिक्षण क्षेत्रातील व्यक्ती तसेच सामाहिक अनंत विचार परिवाराचे पदाधिकारी व कार्यकर्ते उपस्थित होते. उत्साहपूर्ण वातावरणात पार पडलेल्या या कार्यक्रमाचे उपस्थितांनी कौतुक केले.

जनहिताला केंद्रस्थानी ठेवून विकासकामांना गती- सभापती संस्कृती सातपुते

नातेपुते (कटूसत्य वृत्त):- शासकीय योजनांची प्रभावी अंमलबजावणी आणि नागरिकांना उत्तम सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत सकारात्मक चर्चा करून जनहिताला केंद्रस्थानी ठेवून विकासकामांना गती देण्याचा माणस समाज कल्याण सभापती संस्कृती सातपुते यांनी सोलापूर जिल्हा परिषदेच्या घेण्यात आलेल्या सर्वसाधारण सभेमध्ये केला. तसेच या सभेत जिल्ह्याच्या विकासकामांचा आढावा घेत विविध महत्त्वपूर्ण विषयांवर चर्चा करण्यात आली.

ही सर्वसाधारण सभा जिल्हा परिषद अध्यक्ष दीपक वैद्य यांच्या

अध्यक्षतेखाली आज पार पडली. यावेळी जिल्हा परिषद उपाध्यक्ष इंद्रजित पवार, शिक्षण व आरोग्य सभापती चेतनसिंह केदार-सावंत, कृषी व पशुसंवर्धन समिती सभापती रामप्पा चिवडशेठ्ठी, महिला व बालकल्याण सभापती सी.

अमृताताई वाघे, गटनेच्या रश्मीताई बागल, मुख्य कार्यकारी अधिकारी कुशल जैन, अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी संदीप कोहीनकर, प्रशासकीय अधिकारी रिमता पाटील यांच्यासह जिल्हा परिषद सदस्य, अधिकारी व कर्मचारी उपस्थित होते.